

Cistelleria

Caldes de Montbui

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Museu Thermàlia
Emplaçament Plaça de la Font del Lleó, núm. 20
Alçada: 206

Coordenades:

Latitud: 41.63445
Longitud: 2.16158
UTM Est (X): 430168
UTM Nord (Y): 4609530

Classificació

Número de fitxa 08033 - 363
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Tècnica artesanal
Estil / època: Contemporani
Segle XIX-XXI
Any 2009
Autoria de l'element: Jaume Vilà
Estat de conservació Dolent
Protecció Inexistent
Accés Restringit
Ús actual: Sense ús
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Caldes de Montbui (Pl. de la Font del Lleó, 11)
Autoria de la fitxa Laura Bosch Martínez
Data de registre de la fitxa: dg., 15/02/2009 - 01:00

Descripció

Tècnica artesanal que utilitza el vímet i la canya com a matèries primeres per a la construcció de cistells i coves amb diferents mides depenent de la utilitat que se li vulgui donar.

Observacions:

Durant el treball de camp s'ha pogut observar i entrevistar al Sr. Jaume Vilà, cisteller, que havia vingut a la fira d'artesans i de l'olla. Durant l'entrevista, el Sr. Vilà va fer una demostració de cistelleria. Aquest però no és de Caldes, ja que l'últim cisteller va morir fa uns anys. El sr. Vilà vé de la Selva.

Història

La cistelleria de Caldes va ser un ofici molt extès i reconegut, ja que a diferència d'altres pobles que havien de posar en remull el vímet durant una quinzena de dies per poder-lo treballar, els cistellers aprofitant l'aigua calenta de la font del Lleó que rajava a 72º només en necessitaven cinc.

A Caldes hi havia varis tallers, cadascun amb quatre o cinc treballadors. Joan Poble en recorda varis: Cal Patxetxa, al passeig del Remei, cal Menut, Ca l'Abel, al carrer Major, cal Benet, cal Poble a la plaça de l'Església, Miquel Dubà, al carrer del Pont, i el cisteller de la plaça Arsenio Casabayó. Cadascú tenia una feina assignada; sovint els més joves que entraven com a aprenents, feien les feines de pelar el vímet, polir, etc. De coves i cistells n'hi havia de moltes menes, depenent de la utilitat que se li volia donar; així, s'han pogut documentar les canastres, relacionades amb el teixit, el cove femater (utilitzat pels pagesos per transportar-hi els fems), el cove de posar la roba, el cove terrelló (utilitzat pel mestre d'obres), la pollera (utilitzat per posar-hi gallines i altres aus, les carboneres o cove gros per transportar-hi el carbó, que eren uns grans coves o cabassos que podien ser col·locats en el llom d'un burro ja que tenien una cabuda de 150 a 200 quilos de carbó cadascun, o el cove per a la verema. Per a determinar la mida dels coves, els cistellers utilitzaven una canya gruixuda amb tres marques, amb les quals es determinava l'alçada, el diàmetre de la boca i l'amplada de la base. Algunes de les eines utilitzades per treballar la canya i el vímet eren el podall, les tisores de podar, el xapador, el massot, el ganivet de corb i la clivella.

Les canyes s'anaven a tallar un cop a l'any als torrents i rieres que es trobaven a proximitat del poble. Després es pelaven amb una màquina i es duïen al magatzem. Pel que fa al vímet, com que al poble no n'hi havia, es feia dur de fora. Es tractava d'un vímet molt dur, de color negre, que es posava a estovar en aigua calenta durant uns dies i això permetia treballar-lo fàcilment. Cada productor de cistells tenia una petita bassa situada a la font del Lleó, que era oberta unes hores per poder-hi treballar. L'any 1928, quan es va reformar la font, els cistellers van haver de canviar de lloc, portant a estovar el vímet al safareig de La Portalera. Al Museu Thermàlia hi ha una exposició permanent de l'ofici de cisteller així com dels estris utilitzats. Aquesta feina va quedar en desús un cop arribada la Guerra Civil.

Bibliografia

TRICUERA MESTRE, Laura (2006). L'Abans. El Vallès Oriental. Caldes de Montbui. Recull Gràfic 1870-1965. Ed. Efadós, S.L.

